

Otworzyć uczniom drogę do sukcesu zawodowego

Marzena Chomziuk

Truizmem wydaje się stwierdzenie, że język angielski jest obecnie narzędziem komunikacji niezbędnym do wykonywania prawie każdego zawodu. Już nie tak oczywiste jest jednak skuteczne przygotowanie uczniów do posługiwania się językiem angielskim na poziomie profesjonalnej komunikacji biznesowej. Już od dwunastu lat w XX Liceum Ogólnokształcącym w Gdańsku realizowany jest w klasach z rozszerzoną matematyką, geografią, podstawami przedsiębiorczości oraz językiem angielskim, autorski program nauczania języka angielskiego pt. *Business English*.

Idea *Business English* zakłada włączenie do programu nauczania języka angielskiego w szkole modułu, w ramach którego uczniowie mają okazję zapoznać się ze słownictwem używanym w różnych kontekstach zawodowych i zdobyć podstawowe kompetencje językowe niezbędne na rynku pracy. Zajęcia obejmują minimum jedną godzinę lekcyjną tygodniowo (lub więcej – w zależności od profilu). Program jest adresowany do klas, w których przedmiotami rozszerzonymi są: matematyka, geografia, podstawy przedsiębiorczości i język angielski. Po wybraniu odpowiedniego podręcznika i dostosowaniu treści tematycznych możliwe jest również wprowadzenie tego programu w liceach ogólnokształcących o innych profilach, a także w technikach, liceach zawodowych czy na wyższych uczelniach.

Jedną z najważniejszych cech programu jest jego międzyprzedmiotowy charakter. Przejawia się on w stwarzaniu sytuacji umożliwiających łączenie w praktyce wiedzy z podstaw

przedsiębiorczości z umiejętnościami językowymi. W tym celu organizowane są wycieczki edukacyjne do Warszawy, gdzie mieszczą się najważniejsze instytucje w kraju, np. Giełda Papierów Wartościowych, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej czy Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej. Wiele z tych instytucji przygotowuje programy dla szkół chętnych do współpracy. W przypadku niektórych grup wycieczka obejmuje wizytę w banku w rodzimym mieście. Uczniowie uczestniczą w zajęciach organizowanych przez pracowników instytucji. Oprócz wysłuchania prezentacji, mają możliwość zadawania pytań w języku angielskim i wykonują zadania, w ramach których mają okazję wcielić się w role pracowników danej instytucji.

Przed wyjazdem odbywają się lekcje poświęcone powtórzeniu wybranych zagadnień gramatycznych oraz wprowadzeniu i utrwaleniu słownictwa związanego z obszarem działalności odwiedzanej instytucji, np. z bankowością, handlem, Unią Europejską, polityką, giełdą i papierami wartościowymi.

Cele programu

Celem ogólnym zajęć *Business English* jest opanowanie przez uczniów języka na poziomie zapewniającym sprawną komunikację na rynku pracy oraz poszerzenie ich wiadomości o otaczającym świecie, zwłaszcza w kontekście ich przyszłej kariery zawodowej. Oprócz wiedzy i umiejętności językowych zajęcia umożliwiają nabywanie innych ważnych kompetencji, takich jak umiejętność współpracy i pracy w zespole czy planowanie i organizacja zadań. Zajęcia sprzyjają rozwojowi poczucia własnej wartości i wiary we własne możliwości językowe.

W ramach projektu, poprzez współpracę z różnymi firmami, uczniowie mają możliwość kontaktu z językiem angielskim używanym w autentycznych sytuacjach zawodowych, mogą też używać języka jako narzędzia pracy w czasie trwania całego kursu, pracując w zespołach projektów interdyscyplinarnych.

Organizacja i metody

Zajęcia prowadzone są w grupach liczących około piętnastu osób. Poziom zaawansowania językowego grup jest zróżnicowany od *pre-intermediate* do *upper-intermediate*. Po dobraniu odpowiednich materiałów zawierających treści biznesowe zajęcia mogą być dostosowane do każdego poziomu grupy. W ramach modułu *Business English* jedną z metod stosowanych w pracy z uczniami jest *case study method*, uczniowie pracują również metodą projektu w niewielkich zespołach.

Realizacja programu

Zgodnie z założeniami programu uczniowie realizują moduł *Business English* przez cały okres nauki w liceum. Materiał w klasie pierwszej stanowi wprowadzenie w zagadnienia, których pogłębienie i rozwinięcie odbywa się w kolejnych latach nauki – uczniowie otrzymują zadania (np. pisanie listów formalnych czy podań o pracę) i realizują projekty. W programie wykorzystuje się sprzęt oraz środki, jakimi dysponuje szkoła i sami uczniowie.

Pierwsza część programu odbywa się w szkole i ma formę zajęć lekcyjnych. Podczas zajęć wykorzystywane są teksty autentyczne, środki audiowizualne oraz materiały dydaktyczne przygotowane przez nauczyciela.

Druga część programu ma charakter praktyczny i jest swego rodzaju sprawdzianem wiedzy językowej zdobytej na lekcjach *Business English*, a także uczeniem się zastosowania

jej w konkretnych sytuacjach życiowych. Zajęcia prowadzone są w firmach międzynarodowych, instytucjach oraz u osób prowadzących własną działalność gospodarczą i posługujących się w pracy językiem angielskim. Zajęcia mają najczęściej formę rozmowy uczniów z pracownikami danej instytucji, pytania zadawane są w języku angielskim, uczniowie wykonują również zadania zlecone przez osobę prowadzącą zajęcia związane ze specyfiką jej pracy. Po wycieczce, w warunkach szkolnych, uczniowie mają do wykonania projekty międzyprzedmiotowe związane z wycieczką lub wyjściem, łączące elementy matematyki, geografii z podstawami przedsiębiorczości i językiem angielskim. Po prezentacji projektów uczniowie otrzymują oceny.

Realizacja tego typu lekcji jest priorytetowym celem programu *Business English* w drugim i trzecim roku nauki szkolnej.

Jakie są korzyści z realizacji programu z punktu widzenia pracy szkoły?

Program autorski bardzo dobrze wkomponował się w życie szkoły, w harmonogram jej pracy oraz program wychowawczy, który za jedno z zadań ogólnych szkoły stawia *pomaganie uczniom w odnalezieniu się w życiu rodzinnym, zawodowym i publicznym*, natomiast jako zadanie szczegółowe wskazuje *uświadomienie uczniom, jakie są ich predyspozycje i możliwości zawodowe, wyzwalanie zdolności organizacyjno-kierowniczych, pomysłowości, budzenie potrzeby własnej aktywności twórczej*.

Program przyczynił się do podniesienia jakości pracy szkoły i pozwolił na wprowadzenie nowych treści do przedmiotowych rozkładów materiału nauczania, podkreślenie korelacji międzyprzedmiotowych, podniesienie atrakcyjności szkoły w środowisku lokalnym oraz zwiększenie współpracy nauczycieli przedmiotu i przedmiotów pokrewnych. Ponadto program został bardzo dobrze przyjęty przez młodzież, która chętnie uczestniczy w zajęciach typu *Business English*.

Marzena Chomziuk

Nauczycielka *General* i *Business English* w XX LO w Gdańsku oraz lektorka *Business English* w Wyższej Szkole Zarządzania w Gdańsku, głównie na kierunkach: administracja, zarządzanie, informatyka. Jej dorobek zawodowy to publikacje na temat technik nauczania, wzbudzania motywacji ucznia na lekcji języka obcego oraz stworzenie autorskiego programu *Business English*.